

Enfocament de gènere per a plantar cara al consum de drogues

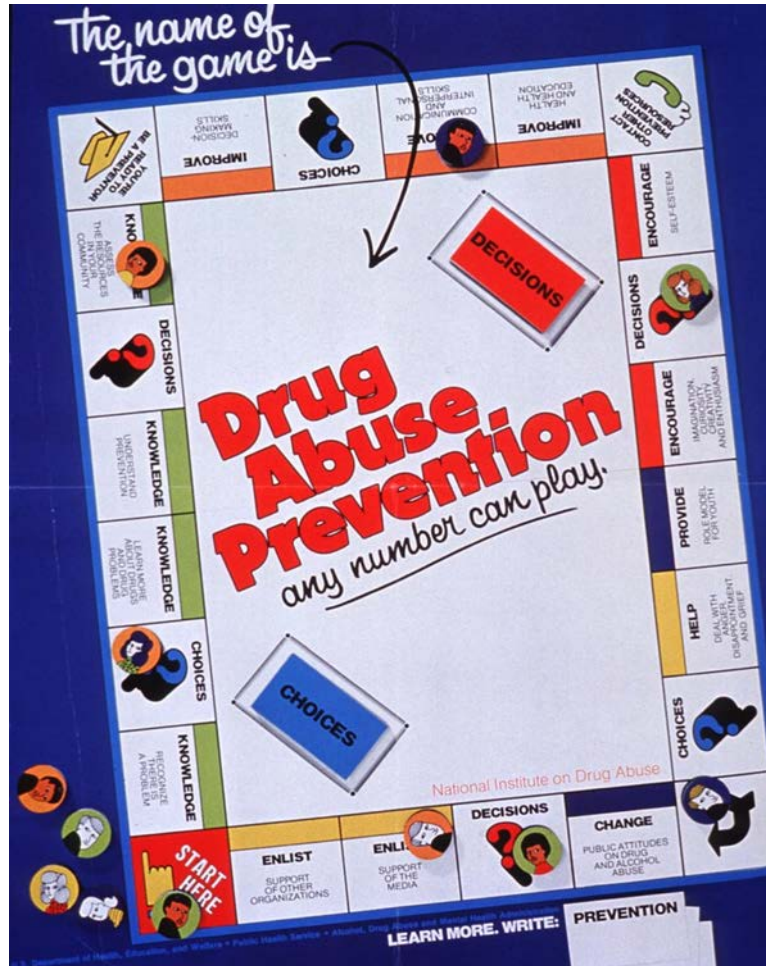
Els informes recents sobre consum de drogues indiquen que 30 milions de dones i 50 milions d'homes d'entre 18 i 64 anys a la Unió Europea han provat alguna droga il·lícita en algun moment, destacant una prevalença en el trastorn per abús de substàncies del 30% en dones. Quant a diagnòstic, les dones representen el 23,5% dels pacients atesos en els servicis d'urgència europeus per toxicitat aguda greu relacionada amb el consum de substàncies, i constitueixen el 20% dels ingressos en centres especialitzats de tractament per addicció a substàncies (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2022).

A pesar que tradicionalment les investigacions biomèdiques s'han centrat en mostres majoritàriament masculines i l'extrapolació dels resultats a tota la població, les diferències biològiques, psicològiques i socials observades entre homes i dones evidencien la necessitat d'analitzar i comunicar els resultats desagregats per sexe i gènere. En l'article de Peyrière et al (2024) s'avaluen 880 informes generats per professionals sanitaris relacionats amb el consum de substàncies i les seues complicacions, que van ser rebuts entre 2021 i 2022 en un centre de Adictovigilància, amb l'objectiu d'identificar especificitats en funció del sexe/gènere en els pacients involucrats.

Els resultats obtinguts mostren que el 33,4% dels informes implicaven dones, amb una edat mitjana de 31 anys i de 34 anys en el cas dels homes. Quant al consum de substàncies, les dones van informar principalment complicacions relacionades amb medicaments psicoactius (opioides i benzodiazepines), mentre que els homes van comunicar problemes relacionats amb substàncies il·lícites (cocaïna i amfetamines). En el grup de dones, va haver-hi 19 casos relacionats amb el consum de substàncies durant l'embaràs, sent el cànnabis i la cocaïna les substàncies més comunes. Les complicacions greus van ser més freqüents en els homes (70,3%) que en les dones (59,5%). Les infeccions i els problemes neurològics es van documentar amb major freqüència en els homes. El comportament suïcida es va registrar en el 14,6% de les dones enfront del 7,8% dels homes. Respecte a taxes de mortalitat, es van produir nou morts relacionades amb el consum de substàncies, de les quals tres corresponien a dones i sis a homes.

En conclusió, l'estudi posa de manifest importants diferències entre homes i dones relacionades amb els patrons de consum de substàncies i les complicacions de salut associades, la qual cosa suggerix la necessitat d'inclusió d'un enfocament de gènere tant en la investigació com la seua adaptació en les posteriors estratègies de tractament i desenrotllament de programes de prevenció. Això implicaria, per exemple, en el cas de les dones, la necessitat de revisar el diagnòstic i el tractament dels trastorns ansios-depressius per a limitar l'ús indegut d'ansiolítics, així com identificar a les embarassades que consumixen drogues psicoactives per a oferir-los suport i atenció sense discriminar-les. En canvi, en els homes, els riscos identificats estan relacionats amb el context del consum de substàncies per via d'administració intravenosa, on els programes

d'intercanvi d'agulles poden ajudar a limitar el risc d'infeccions i les intervencions motivacionals poden ajudar a reduir els riscos sexuals.

Referències bibliogràfiques:

Peyrière, H., Dampierre, A., Vallo, R., Lestienne, M., Eiden, C., & Donnadiou, H. (2024). Sex/gender differences in spontaneous reports to a French Addictovigilance centre. Archives of women's mental health, 10.1007/s00737-024-01486-6. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00737-024-01486-6>

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2022). Women and drugs: health and social responses. https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/14980_es.pdf?674967